Raport z realizacji Strategii Rozwoju Wydziału Filozoficznego za lata 2019-2022 Dziedzina Filozofia

Przygotowany przez Komisje w łącznym składzie:

1. Leszek Augustyn
2. Michał Bohun
3. Arkadiusz Chrudzimski
4. Marek Drwięga
5. Olga Dryla
6. Krzysztof Guczalski
7. Steffen Huber
8. Katarzyna Kijania-Placek
9. Tomasz Kowalski
10. Piotr Łukowski
11. Tomasz Żuradzki

W raporcie uwzględniono następujące aspekty:

- Publikacje
- Projekty naukowe
- Wymiana międzynarodowa
- Współpraca z otoczeniem społeczno-kulturowym
- Czasopisma
- Sprawy dydaktyczne
- Wpływ na politykę zatrudniania i ocenę pracowników deklarujących dyscyplinę „filozofia" w innych Instytutach

Najpierw przyjrzymy się sytuacji dotyczącej trzech pierwszych aspektów.

W raporcie uwzględniono lata 2019-2022. Porównano lata 2019-2020 z latami 2021-2022. Przy ocenie wzięto pod uwagę następujące obszary działalności:

1. Liczba punktowanych publikacji;
2. Liczba realizowanych projektów naukowych;
3. Wymiana międzynarodowa.

(1) Publikacje

	2019-2020	2021-2022	Wzrost liczbowy	Stosunek procentowy w stosunku do wyjściowego okresu
Liczba artykułów za 200	11	22	11	200%
Liczba artykułów za 140	11	21	10	191%
Liczba książek za 300	1	3	2	300%
Liczba rozdziałów w książkach za 300	3	6	3	200%
Liczba redakcji książek za 300	0	2	2	-
Razem	26	54	28	201%

(2) Projekty

Sumaryczne zestawienie:

	Projekty przyznane	Budżet projektów przyznanych	Punkty, o których mowa w § 22, pkt 4 Rozporządzenia w sprawie ewaluacji
2019-20	**12**	**6 285 291**	**246,47**
2021-22	**17**	**16 006 588**	**913,82**
2021-22	*w tym 16 projektów krajowych*	*9 167 308*	*366,68*
2021-22	*w tym 1 MSCA SA*	*6 839 280*	*547,14*
Stosunek procentowy wartości za 2021-22 względem wyjściowego okresu (dotyczy wszystkich analizowanych projektów)	**142%**	**255%**	**371%**
Stosunek procentowy wartości za 2021-22 względem wyjściowego okresu (dotyczy tylko projektów krajowych)	*133%*	*146%*	*149%*

Rekomendacja:

Projekty unijne mają kluczowe znaczenie w ewaluacji dzięki mnożnikom (w poprzedniej ewaluacji za sam projekt ERC dyscyplina dostała 1293,45 pkt, a za wszystkie pozostałe projekty zdobyte przez pięć lat 515,73; teraz za sam projekt MSCA – Staff Exchange jest 547,14), może więc warto jakoś zachęcać filozofów do aplikowania, tym bardziej że wskaźnik sukcesu (nie licząc ERC) czasami bywa wyższy niż obecnie w NCN, na Wydziale są środki na przygotowanie takich aplikacji, wznowiono też program „Granty na granty" w Ministerstwie Nauki i Edukacji.

(3) Współpraca międzynarodowa

	2019/2020	2021/2022	Wzrost liczbowy	Wzrost procentowy w stosunku do wyjściowego okresu
Wyjazdy	27	55	28	204%
Przyjazdy (goście)	20	54	34	270%

Pod kątem wymiany międzynarodowej w ocenianym okresie daje się zauważyć znaczący wzrost zarówno wyjazdów, jak i przyjazdów pracowników. W latach 2019/2020 odnotowano 27 wyjazdów i przyjazd 20 gości, natomiast w latach 2021/2022 odnotowano 55 wyjazdów i przyjazd 54 gości. Nastąpił więc zdecydowany wzrost zarówno wyjazdów zagranicznych pracowników naukowych, jak i przyjazdy uczonych z zagranicznych ośrodków naukowych. Należy jednak zauważyć, że poddawany ocenie okres obejmuje czas pandemii Covid-19, podczas którego wymiana międzynarodowa była utrudniona, a nawet przez pewien czas całkowicie wstrzymana. Okoliczność ta miała decydujący wpływ na omawianą statystykę.

(4) Współpraca z otoczeniem społeczno-kulturowym

1. Ten element strategii RDF ocenić można pozytywnie. Najbliższym i najważniejszym elementem tego otoczenia jest sam Uniwersytet Jagielloński. Tutaj współpraca odbywa się bardzo dobrze. Ze względu na specyfikę naszej dyscypliny i strukturę uniwersytetu Rada Dyscypliny składa się z przeważającej mierze z pracowników Instytutu Filozofii, co sprawia, że współpraca RDF z dyrekcją Instytutu, Radą Naukową i pracownikami (także *last but not*

ze współpracą RDF z dyrekcją Instytutu, Radą Naukową i pracownikami (także, *last but not*

least, administracji) nie nastręcza większych problemów. Podobnie rzecz ma się ze współpracą z Wydziałem Filozoficznym i jego Radą, tutaj też nie ma znaczących kłopotów. Jedynym problemem, który warto odnotować, jest status i zaangażowanie osób niezatrudnionych w IF, lecz prowadzących badania i dydaktykę z zakresu filozofii. Pewne problemy komunikacyjne pojawiają się w relacjach z władzami innych Instytutów naszego Wydziału, gdzie zatrudnieni są pracownicy naukowo-dydaktyczni deklarujący przynależność do dyscypliny filozofia, jak też dziekanami Wydziałów, które zatrudniają takie osoby. Problemy te nie mają jednak źródła w RDF, lecz wynikają z komplikującej się struktury Uniwersytetu, w którym w wyniku ostatniej reformy nakładają się, pokrywają i krzyżują różne struktury instytucjonalne: rady dyscyplin, wydziały, instytuty etc., z których każdy podmiot chce zachować autonomię i władzę. Wydaje się jednak, że w ramach Uniwersytetu Jagiellońskiego Rada Dyscypliny Filozofia jest w miarę widoczna i ciesząca się pewnym autorytetem. Duża w tym zasługa pierwszego Przewodniczącego.

2. Na podkreślenie zasługuje współpraca RDF ze Szkołą Doktorską Nauk Humanistycznych, w której w ramach programu filozofia prowadzone są badania i przygotowywane doktoraty z zakresu filozofii. Z własnego doświadczenie mogę powiedzieć, że Rada i Szkoła pracują harmonijnie, Rada uczestniczy rzetelnie w poszczególnych procesach kształcenia (powoływanie promotorów, komitetów doktorskich, komisji oceniających), czego nie można powiedzieć o innych radach dyscyplin, zwłaszcza takich, które grupują badaczy z wielu instytutów i wydziałów.

Rada i członkowie Rady współpracuje także z analogicznymi radami na innych uczelniach oraz z krakowskim środowiskiem Polskiego Towarzystwa Filozoficznego, chociaż może w większym stopniu powinna podkreślać swoją obecność, promując w ten sposób nowe kolegialne ciało składające się z uniwersyteckich filozofów.

3. Bardzo wysoko oceniony w ostatniej ewaluacji wpływ społeczny samej dyscypliny może być uwzględniony jako element realizacji strategii, chociaż Rada nie była bezpośrednim sprawcą tych ważnych oddziaływań. To jest jednak szerszy problem. Współpraca z otoczeniem społeczno-kulturowym pozaakademickim, zwłaszcza działania o charakterze popularyzatorskim (wymienione przykładowo w sekcji IV.2 strategii), w czasie poprzedniej kadencji Rady były niezwykle utrudnione przez obostrzenia pandemiczne i dopiero teraz z niejakim trudem odradzają się nie-internetowe formy popularyzacji i promocji dyscypliny. Tutaj jednak należy zauważyć, że w takich działaniach (np. Noc Naukowców, Dni Otwarte, festiwale, sympozja…) na pierwszy plan wysuwają się poszczególni badacze związani z RDF, jak też Wydziały i Instytuty, dominujące (być może jest to naturalne) jako tradycyjne struktury Uniwersytetu. Może na przyszłość należałoby zadbać o wyrazistsze włączanie się RDF w takie przedsięwzięcia oraz umieszczanie informacji o tym udziale. Do tego przydatne byłoby na przykład logo RDF lub jakaś inna forma identyfikacji wizualnej.

4. Rady Dyscyplin są organami bardzo młodymi, zwłaszcza z perspektywy wielowiekowego Uniwersytetu i niejednokrotnie trwającej setki lat tradycji jego Wydziałów. W sposób naturalny przedstawiciele otoczenia społeczno-kulturowego (szkoły, samorząd, stowarzyszenia) zwracają się do Instytutów i Wydziałów, a nie do Rady, w celu podejmowania wspólnych działań czy promocji dyscypliny. Także stricte naukowa orientacja tej nowej instytucji może temu nie sprzyjać. Myślę jednak, że z czasem Rada będzie umacniać swoją obecność także w innych funkcjach. Istotne wydaje się zabieranie głosu

i formułowanie stanowisk w sprawach ważnych dla środowiska filozoficznego w Krakowie i w Polsce, inicjowanie pewnych działań, zaznaczających obecność filozofów w akademii, w mieście i w świecie, jednym słowem wychodzenie poza mury Uniwersytetu. Być może RDF UJ powinna przyjąć rolę ośrodka integrującego krakowską filozofię, co mogłoby odbywać się na przykład poprzez współpracę z PTF. Myślę, że moglibyśmy rozpocząć od organizowania corocznych dyskusji na temat kondycji krakowskiej filozofii.

Podsumowując. Biorąc pod uwagę pandemiczne ograniczenia i pionierski charakter działań Rady Dyscypliny, uznać należy, że ten aspekt strategii został w miarę możliwości zrealizowany.

(5) Sprawozdanie z działalności filozoficznych czasopism naukowych w okresie 1.01.2020 – 31.12.2022

W powyższym okresie w Instytucie Filozofii ukazywały się 3 czasopisma naukowe:

Diametros,

Polish Journal of Asthetics oraz

Principia.

Z dyscypliną filozofia związany jest również

Kwartalnik Filozoficzny,

afiliowany przy Polskiej Akademii Umiejętności i Uniwersytecie Jagiellońskim, ale nie przy Instytucie Filozofii. Jest to też jedyne z czterech czasopism, które ukazuje się w formie drukowanej (w Internecie dostępne są jedynie numery archiwalne do roku 2017). Natomiast trzy pierwsze czasopisma ukazują się w chwili obecnej wyłącznie w formie elektronicznej, w otwartym dostępie.

Diametros

Czasopismo ukazuje się w dwóch językach, po polsku i angielsku, z przewagą tego ostatniego. Jest kwartalnikiem, zatem w okresie 1.01.2020 – 31.12.2022 ukazało się 12 numerów, w tym trzy specjalne numery tematyczne. Łącznie ukazało się 57 artykułów, tzn. średnio ok. 19 rocznie, czyli ok. 5 w jednym numerze. Zwraca uwaga duża liczba autorów zagranicznych (około połowa) z 19 różnych krajów. Czasopismo jest indeksowane w bazach Web of Science i Scopus:

https://www.scopus.com/sourceid/21100201733?origin=sourceInfo&zone=refpointrank

W tej ostatniej znajduje się w rankingu na miejscu 160 pośród 718 indeksowanych czasopism filozoficznych. Tym samym jest wg tej bazy najlepszym polskim czasopismem ogólnofilozoficznym.

Polish Journal of Aesthetics

Czasopismo ukazuje się wyłącznie w języku angielskim. Jest kwartalnikiem publikującym wyłącznie tomy tematyczne, najczęściej pod redakcją redaktorów zewnętrznych, często zagranicznych. W każdym z lat 2020 i 2021 ukazały się po 4 numery, a w roku 2022 jak dotąd dwa. Dwa pozostałe są w przygotowaniu. W jednym zeszycie znajduje się przeciętnie 6-10 artykułów. Czasopismo jest indeksowane w bazie Scopus:

https://www.scopus.com/sourceid/21101040618?origin=sourceInfo&zone=refpointrank

na miejscu 558 pośród 718 indeksowanych czasopism filozoficznych.

Principia

Czasopismo ukazuje się w dwóch językach, po polsku i angielsku, z przewagą pierwszego z nich. Jest rocznikiem. W latach 2020-2022 czasopismo doświadczało opóźnień wydawniczych. Rocznik 2022, zawierający 6 artykułów, został wydany na czas. W roczniku 2020 ukazało się 10 artykułów. W roczniku 2021 zaplanowanych jest 9 artykułów, które także powinny ukazać się w niedługim czasie.

Czasopismo jest indeksowane w bazie Scopus:

https://www.scopus.com/sourceid/21100270200#tabs=1

na miejscu 451 pośród 718 indeksowanych czasopism filozoficznych.

Kwartalnik Filozoficzny

Czasopismo *ukazuje* się wyłącznie w języku polskim. Jest kwartalnikiem. W roku 2020 ukazały się 4 zeszyty (zeszyty 1-2 w jednym tomie) łącznie zawierające 23 artykuły, tzn. średnio prawie 6 artykułów w jednym zeszycie. Według informacji redakcji niebawem ukaże się zeszyt 1-4 za rok 2021 (ale o objętości normalnego zeszytu). Niedługo potem ma być gotowy do druku zeszyt 1-4 za 2022 rok, obszerny, pomyślany jako jubileuszowy, bo w roku 2022 przypada 100 lat od założenia *Kwartalnika Filozoficznego* i 30 lat od jego wznowienia w roku 1992.

Ponadto Interdyscyplinarne Centrum Etyki, współpracujące z Instytutem Filozofii, wydaje czasopismo:

Filozofia w praktyce (rocznik, ok. 7-10 artykułów w tomie),

które samo określa się jako popularno-naukowe. Mimo to *Filozofia w praktyce* zdecydowanie różni się np. od naprawdę popularyzatorskiego magazynu Filozofuj.eu. Można odnieść wrażenie, że przynajmniej niektóre artykuły z *Filozofii w praktyce* mogłyby zostać opublikowane w normalnych, punktowanych czasopismach filozoficznych.

Wreszcie wspomnieć można o paru czasopismach, które były wydawane w przeszłości i które ciągle jeszcze widnieją na stronie Instytutu Filozofii:

Melee – ostatni numer ukazał się w roku 2013

Estetyka. Biuletyn – ostatnio ukazał się w roku 2016

Polish Journal of Philosophy – ostatni numer ukazał się w roku 2017

W chwili obecnej czasopisma te nie są już wydawane (być może ukaże się jeszcze jeden zamykający numer czasopisma *Estetyka. Biuletyn*)

(6) Sprawy dydaktyczne 2019-2023

W ostatnich latach podjęte zostały istotne działania podnoszące jakość kształcenia w Instytucie Filozofii UJ. Przede wszystkim podkreślić należy istotne wzmocnienie Zakładu Logiki. Na bieżąco podejmowane są działania regulujące proces dydaktyczny, jak chociażby modyfikowanie kryteriów kwalifikacji, czy regulowanie zasad dotyczących wybierania przez studentów kursów pozainstytutowych.

Jeśli chodzi o rekrutację na studia, to warto zanotować wyraźny systematyczny wzrost liczby studentów broniących licencjaty oraz magisteria.

Liczba obronionych licencjatów i magistrów:

FILOZOFIA

Licencjat:
2019/2020 - 25
2020/2021 - 35
2021/2022 -27

Magisterium:
2019/2020 - 16
2020/2021 - 13
2021/2022 – 20

KOGNITYWISTYKA

Licencjat:
2019/2020 - 17
2020/2021 - 28
2021/2022 - 41

Magisterium:
2019/2020 - 13
2020/2021 - 11

(7) Wpływ na politykę zatrudniania i ocenę pracowników deklarujących dyscyplinę „filozofia" w innych Instytutach

Punkt. V. 1. a. iii-iv Strategii zawierał postulat wpływu RDF na politykę zatrudniania pracowników deklarujących dyscyplinę „filozofia" w innych Instytutach. Oto brzmienie wspomnianego fragmentu:

„(iii) jednym z członków każdej komisji konkursowej rozstrzygającej konkurs na stanowisko w dyscyplinie filozofia, lub takie, gdzie któryś ze zgłoszonych kandydatów deklaruje filozofię jaką jedną ze swoich dyscyplin, musi być przedstawiciel RDF wytypowany przez przewodniczącego RDF. To samo dotyczy komisji decydujących o przedłużaniu zatrudnienia osób deklarujących filozofię jaką jedną ze swoich dyscyplin,
(iv) wytypowany przez przewodniczącego RDF przedstawiciel RDF uczestniczy w pracach komisji oceniających pracowników naukowych i naukowo-dydaktycznych deklarujących filozofię jako jedną ze swoich dyscyplin".

W tych punktach nie udało się wprawdzie uzyskać odpowiednich formalnych regulacji, niemniej jednak cele przyświecające wprowadzeniu do Strategii wskazanych fragmentów zostały częściowo osiągnięte.

Przewodniczący Rady Dyscypliny nie ma wprawdzie wpływu na politykę zatrudnieniową prowadzoną przez władze innych jednostek organizacyjnych, zyskał jednak wpływ na możliwość deklarowania przez nowo zatrudnianych pracowników pełnej lub częściowej przynależności do dyscypliny filozofia. Ustawowe przesłanki dla zadeklarowania przynależności do dyscypliny – wykształcenie w zakresie dyscypliny rozumiane jako ostatnio uzyskany stopień naukowy i aktualny dorobek naukowy w dyscyplinie – pozwalają uzależnić skuteczność akcesu zgłoszonego do dyscypliny filozofia od akceptacji przewodniczącego RDF. Przewodniczący RDF może nie wyrazić zgody na przypisanie pracownika do dyscypliny w razie ich niespełnienia.

A zatem (a) obecnie pracownik zatrudniany na UJ lub zmieniający dyscyplinę musi uzyskać zgodę przewodniczącego rady dyscypliny na przyjęcie do dyscypliny filozofia. Ponadto (b) w przypadku osób, które nie dały nam żadnych publikacji do ewaluacji, Rektor, na wniosek IF, zobowiązał komisje ewaluacyjne do uwzględnienia w ewaluacji opinii Przewodniczącego Rady Dyscypliny. (c) Pod wpływem naszych protestów na Wydziale Filozoficznym wprowadzono też zasadę, że członkiem komisji zatrudniającej filozofa jest Przewodniczący Rady Dyscypliny Filozofia. (d) Na nasz wniosek w ocenie pracowniczej mediany ocen zostały zrelatywizowane do dyscyplin.

Mimo braku stosownych rozstrzygnięć administracyjnych, podczas ostatniej pracowniczej oceny okresowej przewodniczący RDF zyskał precedensowy wpływ na ostateczną ocenę deklarujących przynależność do dyscypliny filozofia pracowników innych jednostek, którzy uprzednio - w toku ewaluacji dyscypliny - jako tzw. „N0" wywarli negatywny wpływ na wynik oceny parametrycznej dyscypliny filozofia.

8